Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури, спорту і реабілітації
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР
підпис
27 серпня 2026 р.

Зі змінами
02 листопада 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТРЕНЕРА

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробник програми: Михайло ГУСКА кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, заслужений тренер України з боротьби на поясах, суддя міжнародної категорії з боротьби на поясах Аліш;
Вадим СТАСЮК, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор
Протокол №16 від 27 серпня 2026 року

Зі змінами
Протокол №21 від 02 листопада 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Микола ПРОЗАР

©Стасюк В А, 2025 р.

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» є формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, програмних результатів навчання, допомога майбутньому тренерові з видів спорту опанувати теоретичними знаннями, практичними вміннями і навичками спортивного педагога.

2. Обсяг дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	4-й	4-й
Семестр вивчення	VIII семестр	VII, VIII семестри
Кількість кредитів ЄКТС	6,5 кредити	6,5 кредити
Загальний обсяг годин	195 годин	195 годин
Кількість годин навчальних занять	96 годин	30 годин
Лекційні заняття	42 години	10 годин
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	54 години	20 годин
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	99 годин	165 години
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: завдяки вивченню навчальних дисциплін: теорія і методика легкої атлетики, теорія і методика гімнастики, теорія і методика спортивних ігор, основи теорії спортивних змагань, теорія і методики спортивного тренування, теорія і методика юнацького спорту на попередніх курсах здобувачі вищої освіти повинні, вміти кваліфіковано виконувати та показувати технічні елементи з різних видів спорту, повинні знати послідовність вивчення рухових дій, підбирати вправи, для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу, орієнтуватися в правилах змагань з різних видів спорті та знати суддівську жестикуляцію, підбирати тести для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу.

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Професійна майстерність тренера» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі загальні та спеціальні (фахові) компетентності.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 01 здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 04 здатність працювати в команді;
- ЗК 05 здатність планувати та управляти часом;
- ЗК 08 навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК 09 навички міжособистісної взаємодії;
- ЗК 10 здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК 11 здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК 12 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 02 здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;
- СК 10 здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;
- СК 11 здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом;
- СК 14 здатність до безперервного професійного розвитку.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення освітнього компоненту «Професійна майстерність тренера» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі **програмні результати навчання:**

- ПРН 01 здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем;
- ПРН 02 спілкуватися українською та іноземними мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- ПРН 04 показувати навички самостійної роботи демонструвати критичне та самокритичне мислення(сучасний фахівець у сфері фізичної

культури і спорту демонструє готовність до освоєння нового матеріалу, демонструє уміння знаходити та аналізувати інформацію з електронних джерел з навчальних та навчально-методичних посібників, вміння оцінювати себе та інших критично та самокритично);

- ПРН 05 застосовувати нову фахову інформацію, оцінювати й власний досвід аналізувати і застосовувати досвід колег (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту вміє засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати її на практиці);

- ПРН 08 здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань (тренери з видів спорту опанувавши руховими вміннями і навичками у змозі здійснювати заходи, які спрямовані на участь, підготовку та проведення спортивних змагань з різних видів спорту);

- ПРН 17 знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини;

- ПРН 18 аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом(сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту вміє аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом та допомагає їм у вирішені проблем);

- ПРН 19 аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту вміє пояснювати фахівцям і нефахівцям інформацію існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту, вміє брати на себе відповідальність за управлінські рішення та співпрацювати в команді співробітників окремих суб'єкті в сфери фізичної культури і спорту).

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають **знати:**

- сутність поняття «Професійна майстерність тренера»;
- основи тренерської майстерності;
- сучасні вимоги до рівня підготовленості тренера;
- історію розвитку обраного виду спорту в Україні та у світі;
- технологію побудови планів-графіків розподілу програмового матеріалу;
- засоби і методи управління командою під час ЗД;
- характеристику змагальної діяльності обраного виду спорту.

Вміти і практично володіти:

- оцінювати власний рівень готовності до педагогічної діяльності;
- проєктувати шляхи свого професійного зростання та саморозвитку;
- вміти проводити тренування з обраного виду спорту, відповідно до завдань програми;

- вміти творчо планувати програмовий матеріал;
- володіти педагогічним тактом тренера;
- володіти культурою спілкування;
- аналізувати власну діяльність з погляду її педагогічної доцільності;
- вміти використовувати наочні посібники та технічні засоби в тренуванні;
- володіти елементами акторської та режисерської майстерності;
- вміти аналізувати та узагальнювати передовий тренерський досвід;
- володіти навичками керівництва командою під час змагань;
- володіти науковою організацією праці тренера;
- володіти методикою роботи з науково-методичною літературою;
- володіти методами педагогічного контролю;
- володіти методикою організації самостійних занять спортсменів з обраного виду спорту.

7. Методи навчання:

Педагогічні ситуації, само/взаємооцінка, метод аналізу навчальної ситуації, переконання, метод рольових ігор, методи дослідження, метод власного досвіду, визначення підходів до навчання та методів оцінювання, метод опису, метод аналізу, дискусійний (метод розвитку критичного мислення), методи дистанційного навчання (робота у системі Moodle).

8. Засоби діагностики результатів навчання: завдання вхідного і поточного контролю, самостійної роботи, модульної контрольної роботи, екзамен, пакет ректорської контрольної роботи.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Основи тренерської майстерності							
Тема 1. Уявлення про педагогічну майстерність спортивного педагога	12	6	-	-	-	6	-
Тема 2. Елементи та методи професійного самовдосконалення	12	6	-	-	-	6	-

Тема 3. Вимоги та характеристика до особистості спортивного педагога	12	6	-	-	-	6	-
Тема 4. Етапи професійного становлення особистості спортивного педагога	12	6	-	-	-	6	-
Тема 5. Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога	12	-	-	6	-	6	-
Тема 6. Професійне самовдосконалення	12	-	-	6	-	6	-
Тема 7. Особистість спортивного педагога	8	-	-	4	-	4	-
Тема 8. Професійне становлення особистості спортивного педагога	8	-	-	4	-	4	-
Разом за змістовим модулем 1	88	**24**	-	**20**	-	44	-
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності							
Тема 1. Взаємодія між тренером та спортсменом як основа успіху.	12	6	-	-	-	6	-
Тема 2. Тренер-спортсмен конфлікт та його вирішення.	10	4	-	-	-	6	-
Тема 3. Зміст педагогічної творчості.	8	4	-	-	-	4	-
Тема 4. Технологія спортивного тренування	8	4	-	-	-	4	-
Тема 5. Спортивно-педагогічна взаємодія	11	-	-	6	-	5	-
Тема 6. Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії	9	-	-	4	-	5	-
Тема 7. Творчість у педагогічному процесі	9	-	-	4	-	5	-
Тема 8. Спортивна дидактика	8	-	-	4	-	4	-
Тема 9. Тренер-професіонал	8	-	-	4	-	4	-
Тема 10. Специфіка дидактичних принципів у спорті	8	-	-	4	-	4	-
Тема 11. Педагогічна діяльність тренера	8	-	-	4	-	4	-
Тема 12. Психологічні чинники успішності процесу підготовки	8	-	-	4	-	4	-
Разом за змістовим модулем 2	107	18	-	34	-	55	-
Разом годин	**195**	**42**	-	**54**	-	**99**	-

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**		
	Разом	**у тому числі**	

		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Основи тренерської майстерності							
Тема 1. Уявлення про педагогічну майстерність спортивного педагога	10	2	-	-	-	8	-
Тема 2. Елементи та методи професійного самовдосконалення	10	2	-	-	-	8	-
Тема 3. Вимоги та характеристика до особистості спортивного педагога	11	2	-	-	-	9	-
Тема 4. Етапи професійного становлення особистості спортивного педагога	9	-	-	-	-	9	-
Тема 5. Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога	10	-	-	2	-	8	-
Тема 6. Професійне самовдосконалення	10	-	-	2	-	8	-
Тема 7. Особистість спортивного педагога	10	-	-	2	-	8	-
Тема 8. Професійне становлення особистості спортивного педагога	10	-	-	2	-	8	-
Разом за змістовим модулем 1	80	**6**	-	**8**	-	66	-
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності							
Тема 1. Взаємодія між тренером та спортсменом як основа успіху.	10	2	-	-	-	8	-
Тема 2. Тренер-спортсмен конфлікт та його вирішення.	10	2	-	-	-	8	-
Тема 3. Зміст педагогічної творчості.	8	-	-	-	-	8	-
Тема 4. Технологія спортивного тренування	7	-	-	-	-	7	-
Тема 5. Спортивно-педагогічна взаємодія	7	-	-	-	-	7	-
Тема 6. Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії	12	-	-	2	-	10	-
Тема 7. Творчість у педагогічному процесі	9	-	-	2	-	7	-
Тема 8. Спортивна дидактика	10	-	-	2	-	8	-
Тема 9. Тренер-професіонал	12	-	-	2	-	10	-
Тема 10. Специфіка дидактичних принципів у спорті	12	-	-	2	-	10	-
Тема 11. Педагогічна діяльність тренера	11	-	-	2	-	9	-
Тема 12. Психологічні чинники успішності процесу підготовки	7	-	-	-	-	7	-

Разом за змістовим модулем 2	115	4	-	12	-	99	-
Разом годин	**195**	**10**	-	**20**	-	**165**	-

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ОС «бакалавр» у процесі вивчення освітнього компоненту «Професійна майстерність тренера» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовищ MOODLE, вирішення проблемних ситуацій, аналіз виконаної роботи, модульна контрольна робота, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			**Екзамен**	**Сума**
ЗМ1 (20 балів)	ЗМ2 (40 балів)	МКР	40	100
Поточний контроль	Поточний контроль			
20 балів	20 балів	20 балів		

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (http://surl.li/hwbc).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою

$$R = ((0,05 \times СО) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

СО – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Професійна майстерність тренера» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 5 оцінок, а саме: 8, 12, 10, 11, 9. Ваговий бал ЗМ1 складає 20 балів.

Дії НПП або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 10 балів;
- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 10) + 0,4) \times 20 = 18$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Професійна майстерність тренера» отримав – 18 балів.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	**Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання**
ЗМ1	
1. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-	4-12

орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 1 «Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога».	
2. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ1 №2 «Професійне самовдосконалення».	4-12
3. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ1 №3 «Особистість спортивного педагога».	4-12
4. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 4 «Професійне становлення особистості спортивного педагога».	4-12
Самостійна робота зі ЗМ 1 Реферат виконано на високому науковому рівні, тема повністю розкрита, використано сучасні літературні джерела, робота має логічну структуру, є власні висновки й оригінальні ідеї, оформлення відповідає всім вимогам Реферат якісний, тема в основному розкрита, використано достатню кількість літератури, є власні висновки, оформлення з дрібними неточностями. Робота в цілому відповідає вимогам, тема розкрита частково, джерела використано, але їх аналіз поверховий, висновки не досить глибокі, є помилки в оформленні. Тема розкрита поверхово, мало літературних джерел, відсутній власний аналіз, робота має суттєві структурні чи мовні недоліки. Робота формальна, тема майже не розкрита, джерела відсутні або випадкові, робота хаотична й не відповідає вимогам оформлення.	12 10-11 8-9 6-7 4-5
ЗМ2	
1. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №1 «Спортивно-педагогічна взаємодія».	4-12
2. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 2 «Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії».	4-12
3. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №3 «Творчість у педагогічному процесі».	4-12
4. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №4 «Спортивна дидактика».	4-12
5. Усне опитування або тестування із використанням	4-12

технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №5 «Тренер-професіонал».	
6. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №6 «Специфіка дидактичних принципів у спорті».	4-12
7. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №7 «Педагогічна діяльність тренера».	4-12
8. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ2 №8 «Психологічні чинники успішності процесу підготовки».	4-12

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання.

Здобувачі вищої освіти готують реферати з таких орієнтовних тем:

1. Скласти таблицю «Компоненти педагогічної майстерності (знання, уміння, якості)».
2. Підготувати презентацію (5–7 слайдів) «Приклади педагогічної майстерності відомих тренерів».
3. Розробити особистий план професійного самовдосконалення спортивного педагога.
4. Написати коротке повідомлення «Методи й форми саморозвитку у педагогічній діяльності».
5. Скласти інфографіку «Фактори, що впливають на професійне зростання педагога».
6. Скласти характеристику ідеального спортивного педагога (таблиця або схема).
7. Підготувати презентацію «Роль харизми та авторитету у діяльності спортивного педагога».
8. Підготувати реферат «Етапи професійного становлення спортивного педагога».
9. Скласти таблицю «Вплив освіти, практики та досвіду на розвиток професійної особистості».
10. Написати повідомлення «Приклади професійного становлення видатних тренерів України та світу».
11. Скласти схему «Суб'єкти та форми спортивно-педагогічної взаємодії».
12. Написати есе «Вплив стилю взаємодії тренера і спортсмена на результат».

13. Підготувати презентацію «Приклади ефективної взаємодії у відомих спортивних командах».

14. Підготувати реферат «Типи конфліктів у спорті та шляхи їх подолання».

15. Скласти таблицю «Причини виникнення конфліктів і методи їх вирішення».

16. Написати повідомлення «Роль медіації та психологічної підтримки у вирішенні конфліктів».

17. Написати есе «Креативність як умова успішної педагогічної діяльності тренера».

18. Підготувати презентацію «Методи розвитку творчості у спортивній педагогіці».

19. Скласти приклади креативних тренувальних вправ для молодших спортсменів.

20. Скласти схему «Основні завдання спортивної дидактики».

21. Підготувати повідомлення «Особливості навчання у спорті: теорія і практика».

22. Створити таблицю «Порівняння класичної педагогічної та спортивної дидактики».

23. Написати есе «Яким має бути тренер-професіонал XXI століття».

24. Скласти таблицю «Компетенції професійного тренера».

25. Підготувати презентацію «Видатні тренери України та світу: секрети їхнього успіху».

26. Скласти таблицю «Загальні дидактичні принципи і їх специфіка у спорті».

27. Підготувати повідомлення «Принцип наочності та його роль у спортивному тренуванні».

28. Написати приклади застосування принципів свідомості й активності у спортивній практиці.

29. Скласти схему «Основні функції педагогічної діяльності тренера».

30. Підготувати есе «Тренер як педагог, наставник і вихователь».

31. Створити інфографіку «Компетенції сучасного тренера-педагога».

32. Написати реферат «Роль мотивації у спортивній підготовці».

33. Скласти таблицю «Психологічні чинники, що впливають на результативність спортсмена».

34. Підготувати презентацію «Методи психологічної підтримки спортсменів під час змагань».

Вимоги до реферату:

Тема обирається зі затвердженого переліку або узгоджується з викладачем. Має відображати актуальні проблеми теорії та методики спортивного тренування.

Обсяг роботи – 12-15 сторінок друкованого тексту (без урахування титульного аркуша, списку літератури та додатків). Шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: 2 см з усіх боків.

Структура реферату – титульний аркуш, зміст із зазначенням сторінок, вступ – актуальність теми, мета, завдання (1–1,5 сторінки), основна частина – розкриття теми, логічний виклад матеріалу з підрозділами, висновки – стислий підсумок (1–2 сторінки), власні судження. список використаних джерел – не менше 7–10 найменувань, оформлених за ДСТУ 8302:2015.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Змістовий модуль 2 завершується написанням модульної контрольної роботи.

Метою написання МКР є перевірка рівня знань і ступінь його закріплення у свідомості студента, а також перевірка якості викладання дисципліни.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Не виконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Професійна майстерність тренера» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу. Складається МКР з 5 варіантів у кожному з яких по чотири теоретичних питання. Повна й правильна відповідь на кожне запитання оцінюється максимально у 5 балів.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакції) (https://drive.google.com/file/d/19GCSMBy-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів І місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів І місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів ІІ або ІІІ місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Дозволені випадки використання ШІ

Генерація ідей та планування професійної діяльності: формулювання тем, дослідницьких запитань і гіпотез, визначення напрямів удосконалення професійної майстерності тренера, планування тренувального процесу та визначення напрямів професійного розвитку.

Підготовка методики тренувального процесу: допомога у формуванні структури тренувального заняття, послідовності виконання вправ, методичних рекомендацій, інструкцій до контрольних вправ та підборі засобів і методів спортивної підготовки з урахуванням віку, рівня підготовленості та специфіки виду спорту.

Аналіз тренувальної діяльності: упорядкування результатів педагогічних спостережень, порівняння показників, визначення динаміки спортивної підготовленості та підготовка таблиць і графіків із обов'язковою перевіркою отриманих результатів.

Пошук додаткових джерел: пошук інформації про сучасні методи та технології спортивної підготовки, педагогічні підходи, психологію тренерської діяльності, організацію тренувального процесу, комунікацію тренера зі спортсменами та сучасні технології управління підготовкою спортсменів із обов'язковою перевіркою інформації за першоджерелами.

Підготовка до занять: пояснення складних понять і професійних термінів, створення тестових, ситуаційних і практичних завдань для самоперевірки та підготовки до семінарських і практичних занять.

Редагування тексту: перевірка граматики, стилістики, переклад та вдосконалення формулювань у навчальних і наукових роботах без заміни власного аналізу, обґрунтувань та висновків здобувача.

Моделювання професійних ситуацій: допомога у створенні педагогічних і тренерських ситуацій, пов'язаних із плануванням тренувального заняття, мотивацією спортсменів, вирішенням конфліктів, комунікацією, прийняттям тренерських рішень та аналізом типових професійних ситуацій.

Візуалізація результатів: допомога у створенні таблиць, діаграм, графіків, схем, алгоритмів та моделей для представлення структури тренувального процесу, професійної діяльності тренера та результатів педагогічного контролю

Обмеження та заборони

Повна автоматична генерація робіт: забороняється подавати згенеровані ШІ тексти, аналітику чи результати розрахунків як власні оригінальні роботи.

Сліпе копіювання результатів ШІ: не допускається використання вигаданих джерел, цитат, фактів або неперевірених результатів, отриманих за допомогою ШІ.

Використання під час підсумкового контролю під час екзамену та модульної контрольної роботи використання інструментів ШІ заборонено, якщо інше не передбачено умовами завдання.

Зазначення використання ШІ (Декларація ШІ): якщо здобувач використовував інструменти ШІ під час виконання навчального завдання, він має зазначити це у роботі із вказуванням назви інструменту та характеру його використання (наприклад: «Chat GPT використано для структурування матеріалу та перевірки мовного оформлення»).

Збереження промптів: за запитом викладача здобувач має надати використані промпти та первинні відповіді інструменту ШІ.

Перевірка результатів: здобувач зобов'язаний перевіряти достовірність інформації, джерел, розрахунків та результатів, отриманих за допомогою ШІ, особлива увага має приділятися перевірці інформації щодо методики спортивної підготовки, планування та періодизації тренувального процесу, дозування фізичних навантажень, педагогічного контролю, психологічної підготовки, комунікації тренера зі спортсменами та організації змагальної діяльності.

Особиста відповідальність: здобувач несе особисту відповідальність за точність, коректність, самостійність та академічну доброчесність поданого матеріалу.

Академічна доброчесність: використання ШІ не звільняє здобувача від необхідності самостійно аналізувати професійні ситуації, обґрунтовувати вибір засобів і методів спортивної підготовки, планувати та оцінювати тренувальний процес, аналізувати результати педагогічного контролю та формулювати власні висновки.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох теоретичних питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре»	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно", але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформлення висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно»	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено

	викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Професійна майстерність тренера»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескладав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор IEWSONIC PJD5253 DLP (2017 р., 1 шт.), екран для проєктора (1 шт.); ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт).

14. Рекомендована література

Основна

1. Ковальчук Г., Присакар В.В., Стасюк І. І. Педагогічна майстерність і професійне самовдосконалення вчителя фізичної культури: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Рута, 2018. 160 с.

2. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навч. посіб. Вінниця: КНТ, 2014. 616 с. http://surl.li/odvevg (дата звернення: 26.08.2026).

3. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ: Олімпійська література, 2012. 184 с. http://surl.li/kuobwm (дата звернення: 26.08.2026).

4. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ: НУФВСУ, Олімпійська література, 2015. 184 с. http://surl.li/nshimc дата звернення: 26.08.2026).

5. Платонов В. М. Сучасна система спортивного тренування: підручник. Київ: Перша друкарня, 2021. 672 с. http://surl.li/yzgieu дата звернення: 26.08.2026).

Допоміжна

1. Авраменко В. Г. та інші. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. Київ : ЗАТ «Броварська друкарня», 2003. 101 с. URI: https://tinyurl.com/2s4j3tmm (дата звернення: 26.08.2026).

2. Бобровик В. І., Совенко С. П., Колот А. В. Легка атлетика: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю Київ : Логос, 2019. 192 с. URI: https://tinyurl.com/2p863eby (дата звернення: 26.08.2026).

3. Воронова В. І., та інші. Футзал. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ : 2015. 110 с. URI: https://tinyurl.com/5d8kuu4p (дата звернення: 26.08.2026).

4. Капко І. О., Базаєв С. Г., Олешко В. Г. Пауерліфтинг навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ. 2013. 97 с. URI: https://tinyurl.com/yzyxsr9c (дата звернення: 26.08.2026).

5. Костюкевич В., Стасюк І., Стасюк В., Конова М., Гудима С. Побудова тренувального процесу студентської футбольної команди у передзмагальному мезоциклі річного макроциклу. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. Вип. 9 (28). Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. С. 210-223. URI: https://tinyurl.com/6jrc6rpn (дата звернення: 26.08.2026).

6. Костюкевич В. М. Теоретико-методичні аспекти тренування спортсменів високої кваліфікації: навч. посіб. Вінниця : Планер, 2007. 272 с.

7. Кощеєв О. С. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 2009. 87 с. URI: https://tinyurl.com/4ejhbubn (дата звернення: 26.08.2026).

8. Марченко Ю. П., Єритик А. А., Терещенко І. А., Шегімага В. Ф. Спортивна гімнастика. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. Київ. 2003. 141 с. URI: https://tinyurl.com/rd27kbth (дата звернення: 26.08.2026).

9. Олешко В. Г., Лобко Б. М., Ткаченко К. В. Важка атлетика. Навчальна програма для для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 2018. 91 с. URI: https://tinyurl.com/2p9hyb7t (дата звернення: 26.08.2026).

10. Поплавський Л. Ю., Маслов О. В., Безмилов М. В., Митова О. О., Мурзін Є. В., Четвертак О. А. Баскетбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 165 с. URI: https://tinyurl.com/yys7bf3y (дата звернення: 26.08.2026).

11. Туровський В. В., Носко М. О., Осадчий О. В., Гаркуша, С. В., Жула Л. В. Волейбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ. 2009. 140 с. URI: https://tinyurl.com/4fersss7j (дата звернення: 26.08.2026).

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Корисні ресурси інтернету.

https://mms.gov.ua/	Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України
http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/	Офіційний сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання та спорту»
https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
https://tinyurl.com/yc8bc59x	Всеосвіта – база рефератів
https://prometheus.org.ua/	Офіційний сайт українського громадського проєкту масових відкритих онлайн-курсів

https:// www.ed-era.com/courses/	Офіційний сайт студії он-лайн освіти в Україні